

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1926

N:o 12—14

Innehåll: N:o 12. Ålands landstings beslut om antagande av förordningen angående verkställighet av lagen av den 15 april 1921 om kostnaderna för folkskolväsendet, given den 1 juli 1921.
N:o 13. Förordning angående tilldelande av viss förvaltningsbefogenhet åt Ålands landskapsnämnd med avseende å föryttring av jordområden eller andra förmåner från ecklesiastika boställen.
N:o 14. Förordning angående ordnande av registrering och besiktning av motorfordon inom landskapet Åland.

N:o 12.

Ålands landstings beslut

om antagande av förordningen angående verkställighet av lagen av den 15 april 1921 om kostnaderna för folkskolväsendet, given den 1 juli 1921.

Föredraget för REPUBLIKENS PRESIDENT den 21 maj 1926.

Utfärdat i Mariehamn den 10 juli 1926.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit att gälla i landskapet Åland

Förordning

angående verkställighet av lagen av den 15 april 1921 om kostnaderna för folkskolväsendet, given den 1 juli 1921, dock så

att de befogenheter och den prövningsrätt, vilka enligt densamma ankomma å skolstyrelsen, böra å landskapsnämnden överföras, vilken myndighet även, med undantag av frågor rörande av staten tilläventyrs utgivna amorteringslån, slutligt avgör sådana ärenden, vilka enligt förordningen ankomma å statsrådet, ävensom sålunda

att med statsmedel, understöd och statslön, som i nämnda förordning omförmäles, skall förstås landskapets medel, understöd och lön, varjämte

§ 8 i förordningen skall erhålla följande lydelse:

§ 8.

Penningelönen utbetalas åt folkskollärare månatligen i förskott den 1 i varje månad på sätt närmare skall bestämmas i det uti 3 § av lagen angående kostnaderna för folkskolväsendet nämnda reglemente.

Före den 1 augusti vald folkskollärare får uppbära lön från den 1 augusti; och äger folkskoldirektionen tillse, att läraren på behörig tid kan vidtaga med sitt arbete och att läsåret, såvitt möjligt, fortgår under föreskriven tid.

Senare vald lärare får uppbära lön även för den månad, under vilken valet förrättats, om han begynt sitt arbete i skolan under förra delen av samma månad, men i annat fall räknat från den 1 i månaden närmast

efter valet. Dock må i augusti vald lärare uppbära lön utan vidare även för augusti månad, om han vidtager med sitt skolarbete senast den 1 september; vidtager åter hans skolarbete senare, blir utbetalningen av lönen för augusti månad beroende därav,

huruvida läsåret, därest annat laga hinder icke möter, kommer att fortgå under föreskrivet antal veckor och landskapsnämnden fördenskull samt på grund av gjord anhållan och intyg av inspektor kan medgiva utbetalning av lön för augusti månad.

Mariehamn den 30 november 1925.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom

talman.

Johannes Eriksson

vicetalman.

Aug. Karlsson

vicetalman.

Ovannämnda förordning är av följande innehåll:

N:o 184.

Förordning

om verkställighet av lagen den 15 april 1921 angående kostnaderna för folkskoleväsendet.

Given i Helsingfors, den 1 juli 1921.

I stöd av 30 § i lagen den 15 april 1921 angående kostnaderna för folkskoleväsendet varder härmed, på föredragning av Kyrko- och Undervisningsministern, stadgat såsom följer:

§ 1.

Då kommun uppför folkskolebyggnad och ärnar för ändamålet enligt 5 § 1 momentet i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet anhålla om understöd och amorteringslån av staten, skall, innan byggnadsarbetet vidtager, hos skolstyrelsen utverkas dess godkännande av ritningarna till byggnaderna, varvid arbetsbeskrivning och kostnadsförslag bära ritningarna biläggas.

§ 2.

Anhållan om understöd och amorteringslån för folkskolebyggnader göres

hos statsrådet medels till skolstyrelsen inlämnad ansökan.

Sedan huvudbyggnaden fåttts under vattentak och blivit brandförsäkrad, utanordnar skolstyrelsen på rekvisition till kommunen 50 % av det av statsrådet beviljade understödet enligt det å skolstyrelsen granskade och godkända kostnadsförslaget. Den återstående delen av understödet utanordnas efter redovisning så snart skolhuset jämte samtliga därtill hörande byggnader avsynats och godkänts för sitt ändamål.

Efter det golven, väggarna och taket tätats ävensom ytterväggarna i trähus brädfodrats och målats samt istenhus rappats eller fogstrukits samt dessa arbeten avsynats och godkänts, beviljas i understöd och såsom lån en lika stor andel av de härav föranledda kostnaderna som av de ursprungliga byggnadskostnaderna.

§ 3.

Kommun är berättigad att å statskontoret uppbära lika många procent av det beviljade amorteringslånet, som densamma styrker skolstyrelsen hava utanordnat i understöd.

§ 4.

Förenämnda understöd och lån utgivas åt kommuner för sådana folkskolebyggnader, som bliva färdiga sedan lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet trätt i kraft och till vilka ritningarna blivit av skolstyrelsen godkända efter lagens fastställelse.

På särskild prövning beror, huruvida enligt tidigare godkända ritningar uppförda skolhus kunna erhålla understöd enligt dessa grunder.

§ 5.

Har folkskollärare tidigare i grundbrev tillförsäkrats förmåner utöver vad i 6 eller 8 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet stadgas, kunna dessa förmåner vid sagda lags trädande i kraft inskränkas för lärare, som är anställd på provår, eller för lärare, som undfått stadfästelsebrev å tjänsten, med högst det belopp, som provas utgöra dyrtidstillägg.

§ 6.

Folkskollärare tillkommande naturaförmåner skola, därest de icke kunna lärare tillhandahållas, ersättas enligt allmänna grunder, som av statsrådet på framställning av skolstyrelsen fastställas för högst tre år i sänder.

§ 7.

De nödvändiga uthus, som böra anskaffas för lärare vid lägre folkskola, utgöres av vedskjul och skafferi samt del i källare, badstuga och brunn.

§ 8.

Penningelönen utbetalas åt folkskollärare månatligen i förskott den 1 i varje månad på sätt närmare skall bestämmas i det uti 3 § av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet nämnda reglemente.

§ 9.

För lärarnas avlönande utbetalas åt kommun från länsrånteriet enligt utanordning av skolstyrelsen kvartalsvis i januari, april, juli och oktober månader ett belopp, som motsvarar 25 % av lärarnas i kommunen penningavlönning under senaste redovisningsår, för vilket detta redan slutligen fastställts.

Slutlikviden för årets avlöning sker i början av följande redovisningsår, sedan kommunalnämnden jämte rekvisition till skolstyrelsen inlämnat, förutom den i följande paragraf stadgade utredning, bestyrkt utdrag ur kommunens årsräkenskaper rörande dess folkskolors inkomster och utgifter.

§ 10.

För den i föregående paragraf nämnda slutlikvid skall kommunalnämnd till sin rekvisition foga detaljerad uppgift angående lärarnes avlöning, avfattad å blankett, varå beträffande varje lärare följande poster, för såvitt de äro å honom tillämpliga, böra observeras: 1) grundlön; 2) tilläggsarvode för vissa års tjänst; 3) uppfostringsbidrag, särskilt för varje barn; 4) dyrtidstillägg, såvida sådant utgått; 5) arvode för övertidstimmar i folkskolan; 6) arvode för övertidstimmar vid fortsättningsundervisning; samt 7) arvode för särskilda handarbetslärarens timmar.

Då tilläggsarvode eller förhöjt tilläggsarvode första gången utbetalats, bör till utredningen fogas inspektors intyg däröver, att vederbörande lärare är berättigad till det äskade tillägget.

Då uppfostringsbidrag första gången efter barns födelse utbetalats, bör det i 25 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet stadgade bevis över sagda rätt bifogas utredningen.

Till bevis däröver, att arvode för övertidstimmar behörigen utbetalats, skall till utredningen årligen bifogas av direktionens ordförande till riktigheten styrkt timfördelningsuppgift.

Stiger antalet i handarbeten gemensamt undervisade barn i högre folkskola över 30, kunna eleverna med inspektors begivande fördelas på två skilt för sig undervisade grupper, i vilket fall hand-

arbetslärarens lön utbetalas enligt det sålunda ökade timantalet.

§ 11.

Det understöd, som landskommun jämlikt 14 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet är berättigad att för upprätthållande av sitt folkskoleväsende erhålla, skall av kommunalnämnden hos skolstyrelsen rekvireras i början av följande redovisningsår, och utbetalas detta understöd därefter till kommunen från länsrätteriet enligt skolstyrelsens utanordning.

Till rekvisitionen skall fogas till riktigheten bestyrkt utdrag ur kommunens räkenskaper.

På särskild rekvisition kan kommun redan under det år, för vilket understöd är i fråga, för sagda ändamål utbekomma ett belopp, motsvarande ända till 50 % av det understöd, som för samma ändamål erhållits under det senaste redovisningsår, för vilket bokslut redan uppgjorts.

§ 12.

Övergången till den nya utbetalnings- och redovisningsordningen sker i början av redovisningsåret 1922 med beaktande av, att den del av det enligt 14 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet utgående understödet, som kan utbetalkas i förskott, nämnda år beräknas enligt kommunens utgiftsstat.

§ 13.

Yppar sig dröjsmål eller oklarhet vid utbetalningen av lärarnas löner eller kommunens redovisningar, kan skolstyrelsen temporärt inställa utgivandet av statsunderstödet, till någon del eller helt och hållet, till dess betalning eller utredning skett.

§ 14.

I anskaffandet av läroböcker, som utan förutsättning skola givas åt folkskolans elever, deltagar staten på sätt i 14 och 17 paragraferna i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet är

stadgat, under förutsättning, att varje elev under sin skoltid erhåller endast ett exemplar av den bok han behöver och att den anskaffade boken finnes upptagen i förteckning, som av skolstyrelsen för detta ändamål uppgjorts.

§ 15.

Till de elevernas skoltillbehör, till vilkas bekostande staten bidrager, räknas förutom böcker, även häften och annat i skolan behövtligt papper, blyerts och stålpennor samt bläck, vattenfärger, färgpennor jämte radergummi.

Statsrådet eger på skolstyrelsens framställning bestämma om och vilka andra föremål skola anses såsom skolförnödenheter, till vilkas anskaffande staten bidrager.

§ 16.

Skolstyrelsen åligger att uppgöra förteckning över den mängd av i föregående paragraf nämnda förnödenheter, som anses nödig per elev och år, samt över de slag av förnödenheter, som böra användas. Statens andel i kostnaden för dessa skoltillbehör beräknas på grund av denna förteckning.

§ 17.

Skolstyrelsen åligger att ofördröjligen verkställa och vart femte år ånyo granska städernas klassificering jämlikt 15 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet.

§ 18.

Enär enligt 26 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet hela den ur statsmedel utgående pension åt ordinarie folkskollärare, således även åt sådan, som varit anställd i stadskommun, erlagges av staten och den i § 4 av förordningen den 24 maj 1898 angående folkskollärarpersonalens pensionering städerna ålagda betalningsskyldighet samtidigt upphör, utbetalas även stadslärarnas pensioner, jämväl tidigare beviljade sådana ur samma anslag som landsortslärarnas pensioner och övergå de uti 5 § i förenämnda förordning nämnda medel till statsverket.

§ 19.

Det i 3 § av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet föreskrivna reglemente för kommunens folkskoleinrättning skall i landskommun uppgöras och till skolstyrelsens fastställelse inlämnas inom ett års förlopp efter sagda lags trädande i kraft, och skall i det samma bl. a. bestämmas:

1) vilka rättigheter och skyldigheter kommun tilläventyrs tillägger skoldistrikten och vilka medel den möjligen ställer till dessas disposition;

2) vilka löneförmåner kommun tilläventyrs anser sig böra bevilja lärarna utöver vad i lag är stadgat;

3) på vilket sätt utbetalningen av lärarnas löner anordnas;

4) i vad mån och på vilket sätt försorg drages om inkvartering eller frambefordrande till skolan av elever, som äro därifrån avlägset bosatta;

5) på vad sätt kommun bereder medellösa elever bespising- och beklädnadshjälp;

6) huruvida skolmältider anordnas även för barn till förmögna medlemmar av kommunen och huru i sådant fall ersättningens erläggande är ordnat; samt

7) huru handarbetstillbehör anskaffas åt eleverna och huru medellösa elever understödjas vid anskaffande av sådana.

§ 20.

De privata folkskolor, vilka åtnjutit samma förmåner som de kommunala folkskolorna och vilka äro i verksamhet vid läropliktslagens trädande i kraft, skola fortfarande med avseende å statsunderstöden vara likställda med de kommunala folkskolorna intill dess läroplikten blivit enligt fastställd plan genomförd, därest deras ställning icke därförinnan blivit särskilt ordnad.

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

Helsingfors, den 1 juli 1921.

Republikens president
K. J. STÅHLBERG.

Kyrko- och Undervisningsminister *Niilo Liakka.*

N:o 13.

F ö r o r d n i n g

angående tilldelande av viss förvaltningsbefogenhet åt Ålands landskapsnämnd med avseende å föryttring av jordområden eller andra förmåner från ecklesiastika boställen.

Given i Helsingfors, den 8 juni 1926.

Med stöd av 18 § i lagen om självstyrelse för Åland, given den 6 maj 1920, och 7 § i lagen av samma dag angående bringande i verkställighet

av förstnämnda lag, varder härmed, på föredragning av Undervisningsministern, stadgat som följer:

Vid tillämpning av 16 § i lagen den

4 augusti 1922 angående prästerskaps-
pets i de evangelisk-lutherska försam-
lingarna boställen samt 11 § i lagen
av samma dag angående klockare-
orgelnisternas i dessa församlingar
avlöning och boställen skall, i fråga
om förfarandet vid försäljning av jord-
eller vattenområden eller annat in-
komstbringande föremål från eckle-
siastika boställen på Åland, iakttagas,

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

Helsingfors, den 8 juni 1926.

att kolonisationsstyrelsens befattning
med godkännandet av den plan, som
i sådant avseende av boställsnämnden
uppgöres, skall tillsvidare överföras
på Ålands landskapsnämnd, samt att
kolonisationsstyrelsens yttrande bör
av domkapitlet infordras innan plan-
nen i vederbörlig ordning understäl-
les statsrådets fastställelse.

Republikens President
LAURI KR. RELANDER.

Undervisningsminister *Lauri Ingman.*

N:o 14.

F ö r o r d n i n g

angående ordnande av registrering och besiktning av motorfordon inom landskapet Åland.

Given i Helsingfors, den 18 juni 1926.

I stöd av 18 § i lagen om självsty-
relse för Åland, given den 6 maj 1920,
och 7 § i lagen av samma dag angäen-
de sagda lags bringande i verkställighet,
varder härmed, på föredragning av Mi-
nistererna för kommunikationsväsendet och
allmänna arbetena, stadgat som följer:

§ 1.

Vid den registerföring över motorfor-
don, som åligger landshövdingen, skola
lända till efterrättelse de i republiken
gällande föreskrifter, med sådant avvi-
kelse likväl,

att ansökan om registrering jämte bi-
fogad besiktningssinstrument samt intyg
däröver, att motorfordon, vars ägare en-
ligt lag är underkastad försäkringsplikt,

är behörigen försäkrat eller att äga-
ren av motorfordonet befriats från den-
na skyldighet, så ock anmälan om ö-
vergång av registrerat motorfordon i
annans ägo eller om förändring beträf-
fande annat i registret nämnt förhål-
lande skall ingivas till landskapsnämnden,
allt i två exemplar, varav det ena
efter slutförd registrering genom
nämndens försorg utan dröjsmål bör till-
handahållas landshövdingen;

att anmälan om resultatet av efter-
besiktning likaledes bör oförtövat av land-
skapsnämnden tillställas landshövdingen;

att utgivande av särskild skatteskytt
för de inom landskapet registrerade mo-
torfordonen icke erfordras, utan ankom-
mer det å landshövdingen att med led-

ning av registret övervaka att föreskriven skatt årligen erlägges;

att landskapsnämnden, efter det under rättelse ingått från landshövdingen där om, att motorfordonet blivit i skatteregistret upptaget, äger förse detsamma med igenkänningsmärke, upptagande fordonets skatteregisternummer och fastställd orsbeteckning; ävensom

att motorfordon ej må, innan detsamma försetts med igenkänningsmärke, tagas i bruk, förutom vid provkörning samt då icke besiktigt motorfordon med egen motor föres till besiktning för undergående av första besiktning.

Underlåter ägare av motorfordon att i behörig ordning gälda föreskriven skatt, äge landskapsnämnden att, på anmodan av landshövdingen, låta fråntaga ägaren igenkänningsmärket och meddela förbud mot fordonets vidare användande, intill dess skatten blivit till fullt erlagd.

I fråga om övervakande och reglementering ur ordnings- och trafiksynpunkt av motorfordons användning gäller vad därom i landskapslag stadgas.

§ 2.

Besiktning av motorfordon skall verkställas av landskapets automobilbesiktningssman. Besiktningssman förordnas av landskapsnämnden efter det landshövdingens yttrande inhämtats. Till sådan befattning må ej utses annan än den, som genom avlagd examen vid teknisk läroanstalt eller genom sysslande med tillverkning eller reparation av motorfordon eller eljest förvärvat ingående kännedom om motorfordons konstruktion, skötsel och manövrering och som därtill själv innehar körkort för automobil.

Besiktningssman må ej vara den, som

Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

Helsingfors, den 18 juni 1926.

Republikens president
LAURI KR. RELANDER.

tillverkar eller driver handel med motorfordon eller som yrkesmässigt meddelar undervisning till utbildning av förare, ej heller den, som är delägare i handelsbolag eller styrelseledamot i aktiebolag eller förening för ekonomisk verksamhet, som bedriver tillverkning eller uthyrning av eller handel med motorfordon.

§ 3.

Besiktningssmannen äger i sin verksamhet till den del densamma hänför sig till statsbeskattningen eller annat allmänt statsändamål, ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som i sådant avseende äro i republiken gällande eller kunna varda honom av landshövdingen eller annan behörig statsmyndighet meddelade.

Besiktningssmannen tillkommande ersättning för förrättningar erlägges av motorfordonets ägare enligt taxa, fastställd av landskapsnämnden.

§ 4.

Vid tillämpningen av gällande föreskrifter angående motorfordon, som för tillfälligt bruk från utlandet till Finland införts, skall iakttagas, att meddelandet av tillstånd att under viss tid inom landskapet begagna dylikt motorfordon samt återkallandet av sådant tillstånd ankommer å landskapsnämnden, ävensom att det jämväl åligger nämnden att med polis- och tullmyndigheternas bistånd övervaka, att den bestämda terminen för tillståndets giltighet ej överskrides.

I ärenden, som ovan sagts, skall landskapsnämnden ofördröjligen till landshövdingen insända de uppgifter, som för registreringen och skattekontrollen äro erforderliga.

Minister för kommunikationsväsendet och allmänna arbetena *Juho Niukkanen.*